

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår saksbehandler
Olav A. Røssaak

Vår dato
24.01.2024
Deres dato
19.12.2023

Vår referanse
23/00979-2
Deres referanse
23/2143

Hørings svar fra Norges Bondelag - Forslag til endringer i forskrift om konsekvensutredninger

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 19. desember 2023, med høringsfrist 30. januar 2024. Med dette inngis Norges Bondelags hørings svar.

Blant Norges Bondelags ca. 60 000 medlemmer er flertallet av de aktive bøndene i Norge. Norges Bondelags medlemmer eier, leier og bruker en vesentlig del av Norges areal.

Norges Bondelag registrerer stor aktivitet rundt solkraft. Det inngås avtaler om tilgang til grunn i stor målestokk, og etter vår erfaring i vesentlig større omfang enn det som til nå er synlig i konkrete søknadsprosesser til myndighetene.

2. Merknader til forslagene

Kraftledninger

Norges Bondelag har forståelse for ønsket om å forenkle og påskynde prosessene for utbygging av nødvendig strømnnett. Forslaget om å frafalle forhåndsmelding til NVE for 132kV kraftledning på mellom 15 og 50 km fjerner et saksbehandlingsledd, men også et medvirkningsledd. Dette må imidlertid ses i sammenheng med økt medvirkningsadgang i de reguleringsplanprosessene som er innført for vindkraft, og som nå er til høring for solkraft i den parallelle høringsprosessen som ses i sammenheng med denne. Landbruket har også behov for rask og effektiv framføring av kraft med tilstrekkelig kvalitet.

Norges Bondelag støtter at tiltakshaver fremdeles skal kunne melde slike ledninger, og viser til at det kan gi viktig forankring der utbygging eller trasévalg er kontroversielt. Dette ligger også til grunn for føringen gitt i høringsnotatet kapittel 6.

Forslaget forutsetter at utbyggerne selv i konsekvensutredningsfasen gjennomfører en mer inngående dialog med berørte parter, som grunneiere og andre brukere. Norges Bondelag forventer at NVE gjennom den etterfølgende konsesjonsbehandlingen ser om utbyggerne rent faktisk følger opp dette. Etter Norges Bondelags erfaring er det betydelig forskjell på hvordan forskjellige nettaktører forholder seg til grunneiere og andre interessenter. Dersom nettselskaper

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland, 0135 OSLO, Tlf: 22 05 45 00
Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5, 0190 OSLO
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
bondelaget@bondelaget.no, www.bondelaget.no

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

ikke forholder seg tilstrekkelig lojalt til føringene for regelen, bør det kunne kreves at de forhåndsmelder sine prosjekt. Eventuelt må regelendringen gjøres om.

Solkraft

Norges Bondelag støtter forslaget om å innføre meldingsplikt for store solkraftverk, og at det presiseres at konsekvensutredningsforskriften også gjelder for andre konsesjonspliktige solkraftverk.

Det er stor interesse for og aktivitet rundt utbygging av solkraft, og det kan komme til å bety et viktig tilskudd til norsk energiproduksjon. Utbygging av solkraft vil også kunne ha positiv økonomisk betydning for grunneiere og distrikter.

Som ved all energiproduksjon, skaper det imidlertid også muligheter for arealkonflikter. Konsekvensutredninger vil kunne avdekke problemer tidlig nok til at de kan hensyntas i den videre prosessen. Norges Bondelag vil særlig påpeke to forhold.

For det første vil solkraftverk normalt måtte gjerdes inn, som påpekt i høringsnotatet. Det vil nødvendigvis påvirke beitebruk. Også der solkraftverket ikke gjerdes inn, må det innrettes slik at eventuell beitebruk i området kan fortsette. Norges Bondelag minner om at endret bruk på én eiendom, typisk der solkraftanlegget etableres, kan påvirke bruk og utnyttelse av en lang rekke andre eiendommer. Mange steder har for eksempel landbrukseiendommene i et område for beiterett på naboeiendommen og hos andre grunneiere i bygda. Slike rettigheter må derfor avklares og eventuelt avløses eller omskipes, dersom solkraftanlegget vil påvirke rettens innhold.

For det andre ser Norges Bondelag stor interesse for solkraft på dyrka og dyrkbar mark. Bare 3 % av Norges landareal er dyrkamark, og særlig den mest verdifulle dyrkamarka er allerede under stort press fra mange hold. Selv om man kan håpe at det kan utvikles prosjekt der jordbruk og annen utnyttning av de samme arealene harmonerer, er det sannsynlig at store solkraftverk på dyrkamark vil redusere jordas produksjonsevne og gi drifts- og arronderingsmessige ulemper som begrenser hvordan jorda jordbruksmessig kan utnyttes.

Tiltak med konsesjon etter energiloven er unntatt fra jordlovsbehandling, og konsesjonsprosessen og en eventuell reguleringsplanprosess må da avklare forholdet til omdisponering av dyrkamark. God konsekvensutredning er sentralt for å avdekke i hvilken grad solkraftverk på eller ved dyrkamark påvirker jordas produksjonsevne negativt. Norges Bondelag mener det bør være en forutsetning for omregulering av dyrka jord, at omdisponering er godkjent av landbruksmyndighetene etter jordloven § 9.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Olav A. Røssaak